

3. Статистичний щорічник України за 2011 рік / [уклад. О.Г. Осауленко; відп. за вип. В.А. Головки]. – К.: ТОВ «Август-трейд», 2012. – 559 с. – (Держкомстат України).
4. Степанюк О. Тваринництво в Україні – відродження чи занепад? / О. Степанюк // Агробізнес сьогодні. – 2012. – №11. – С. 40-43.
5. Стратегія розвитку сільського господарства України на період до 2020 року: Проект [Електронний ресурс] / [НААН України; ННЦ «Інститут аграрної економіки»]. – К, 2012. – Режим доступу: http://iae.faaf.org.ua/images/iae/strateg_agro_print0.pdf.
6. Національний проект “Відроджене скотарство” [Електронний ресурс] / [НААН України; Міністерство аграрної політики та продовольства України] — К.: ДІА, 2011. — 44 с. – Режим доступу: <http://www.uaan.gov.ua/sites/default/files/skotar.pdf>.
7. Стан птахівництва в Україні за січень-грудень 2012 року: Статистичні дані [Електронний ресурс] / [Державна служба статистики України]. – К. - Режим доступу: <http://www.poultryukraine.com/data/file/analytics/statistika.pdf>.
8. В 2012-м году 340 тыс. крестьян получили государственную помощь за сохранение молодняка КРС [Електронний ресурс] // Фермер. – 14.01.2013. – Режим доступу: <http://www.farmer.org.ua/novosti/v-2012-godu-340-000-krestjan-poluchili-gosudarstvenuyu-pomosch-za-soderzhanie-molodnjaka-krs-12175.html>.
9. Постанова Кабінету міністрів України від 23 квітня 2012 р. № 342 «Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 2 березня 2011 р № 246 «Порядок використання сум податку на додану вартість, сплачених переробними підприємствами до спеціального фонду державного бюджету» [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/342-2012-%D0%BF>.

Рецензент: д.е.н., професор Ларіна Я.С.

УДК 339.137.2:334.716-035.57.

КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЬ МОЛОКОПЕРЕРОБНИХ ПІДПРИЄМСТВ: ТЕОРЕТИЧНИЙ АСПЕКТ

Бондарець В.В., аспірант

Черкаський національний університет ім. Б. Хмельницького

У статті розглянуті теоретичні основи забезпечення конкурентоспроможності молокопереробних підприємств, а саме фактори підвищення їх економічної ефективності, чинники формування конкурентоспроможності та головні аспекти забезпечення конкурентоспроможності підприємств цієї галузі.

In the article the theoretical basis for the competitiveness of dairy enterprises, namely factors increase their economic efficiency, competitiveness and the factors shaping key aspects of the competitiveness of enterprises in the industry was considered.

Постановка проблеми. Нині галузі виробництва і переробки молока опинилися у складній ситуації. Поступове скорочення поголів'я корів вплинуло на обсяги виробництва і продажу молока, змінилася структура і асортимент виробництва молочної продукції, суттєво зменшились обсяги споживання молока та молочної продукції. А на самому ринку харчових продуктів існує висока конкуренція товаровиробників та зростаючий попит на якісні продукти харчування.

Саме тому найважливішим аспектом розвитку молокопереробних підприємств є формування ефективного механізму їх фінансового забезпечення, розробка та реалізація стратегічних програм підвищення конкурентоспроможності молокопереробних підприємств як системних елементів молокопродуктового підкомплексу.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Теоретико-методологічні засади формування конкурентоспроможності підприємств є предметом дослідження зарубіжних науковців, зокрема: І. Ансоффа, Б. Карлофа, Ж. Ламбена, М. Портера, Д. Рікардо, А. Сміта, Й. Шумпетера та ін.

Вітчизняна наукова парадигма функціонування підприємницьких структур у сфері агробізнесу та формування їх конкурентоспроможності отримала розвиток під впливом фундаментальних і прикладних досліджень А. Андрійчука, Ю. Губені, В. Зіновчука, Т. Зінчук, В. Іванюти, П. Канінського, М. Маліка, В. Мессель-Веселяка, О. Могильного, О. Онищенко, Г. Підлесецького, П. Саблука, О. Школьного, О. Шпикуляка та ін.

Постановка завдання. Метою статті є дослідження чинників конкурентоспроможності, узагальнення критеріїв та основних аспектів забезпечення конкурентоспроможності молокопереробних підприємств.

Виклад основного матеріалу дослідження. Основним завданням молокопереробної галузі є стабільне та безперервне забезпечення населення молоком і продукцією його переробки, що гальмується відсутністю системи цілей, які передбачають максимальне використання виникаючих можливостей та активне протистояння можливим загрозам. Загрозами для підприємств цієї галузі виступають: можливість появи нових конкурентів, зростання продажу товарів-замінників, уповільнення росту ринку, зростання конкурентного тиску, несприятливі демографічні зміни та інше.

В умовах конкуренції та постійно зростаючих споживчих очікувань молокопереробні підприємства зацікавлені не тільки в залученні нових споживачів, а й в утриманні існуючих. Максимальне задоволення потреб споживача на сьогодні для підприємства є головним завданням, яке безпосередньо пов'язане з кінцевою метою – формуванням лояльності споживачів та отриманням прибутку [1].

В таких умовах держава має жорстко регулювати закупівельні ціни на молоко як для сільськогосподарських підприємств, так і для населення. Ціна повинна покривати затрати сільгоспвиробника на виробництво даного виду продукції і забезпечувати необхідний рівень рентабельності для розширеного відтворення затрачених ресурсів та оновлення матеріально-технічної бази. Для підтримки молокопереробних підприємств, що також не здатні забезпечити конкурентні переваги своєї продукції внаслідок зростання цін на молочну сировину, необхідно за рахунок засобів бюджетних та позабюджетних коштів компенсувати частину відсоткових платежів за отримані кредити, які спрямовуються на модернізацію виробничого устаткування та розширення номенклатури продукції.

З метою визначення пріоритетних напрямів державної підтримки розвитку молокопереробних підприємств та виявлення проблем їх функціонування в сучасних умовах, а також продуктової політики в найближчій перспективі варто ідентифікувати фактори підвищення економічної ефективності функціонування молокопереробних підприємств (рис. 1).

Рис. 1. Фактори підвищення економічної ефективності функціонування молокопереробних підприємств

Економічна ефективність будь-якого підприємства залежить від чинників конкурентоспроможності, тобто причин (обставин), що частково впливають на рівень та характер конкурентоспроможності підприємства, або ж повністю визначають його [2, с. 175].

Залежно від ролі чинників у забезпеченні конкурентоспроможності підприємства вони поділяються на основні та другорядні. Вплив основних чинників на рівень конкурентоспроможності є визначальним, саме вони є вирішальними у забезпеченні реалізації стратегічних цілей та підпорядкованих їм основних завдань підприємства. Вплив другорядних чинників на рівень конкурентоспроможності менш значущий – фактично вони лише створюють умови для нормального функціонування підприємства.

Чинники формування конкурентоспроможності підприємства діють не ізольовано, кожен сам по собі, а системно, що посилює наслідки дії кожного окремо взятого чинника. Підвищення економічної ефективності функціонування молокопереробних підприємств залежить від чинників формування їх конкурентоспроможності, до яких відносять: фінансовий стан, рівень менеджменту та конкурентоспроможність продукції (рис. 2) [3-5].

Для досягнення довготривалого успіху робота по забезпеченню конкурентоспроможності молокопереробного підприємства має здійснюватися по всіх аспектах його діяльності (рис. 3).

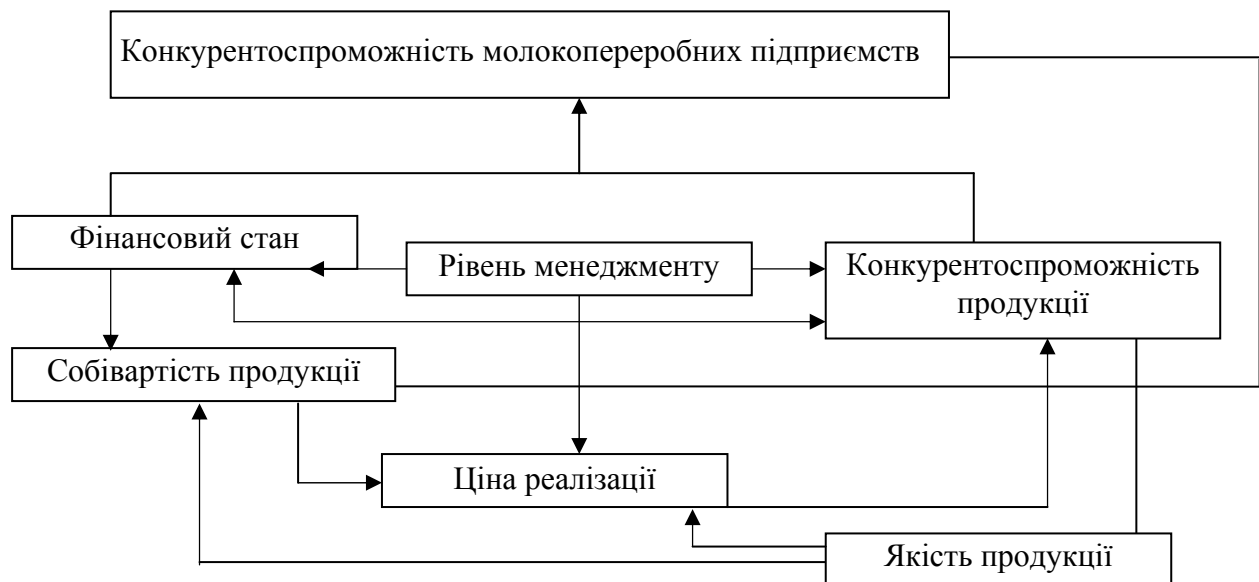

Рис. 2. Чинники формування конкурентоспроможності молокопереробних підприємств

Рис. 3. Головні аспекти забезпечення конкурентоспроможності молокопереробного підприємства

Основою конкурентоспроможності молокопереробних підприємств є вивчення ринкових умов, яке повинно проводитися постійно, як до початку розробки нової молочної продукції, так і в ході її реалізації. Завдання стоїть у виділенні тієї групи чинників, які впливають на формування попиту в певному секторі ринку: розглядаються зміни у вимогах постійних споживачів продукції, аналізуються напрями роботи конкурентів, виробників, аналогічної продукції.

кції, аналізується коло постійних покупців. Якщо виявити негативні тенденції розвитку молокопродуктового підкомплексу АПК, то можна уникнути тяжких наслідків та вчасно відреагувати на мінливе ринкове середовище.

Висновки. Ефективне функціонування молокопереробних підприємств залежить від загального стану економіки як цілісної системи, розвиток якої забезпечується державними заходами, та внутрішніх чинників формування їх конкурентоспроможності, а саме управління конкурентоспроможністю молокопереробних підприємств вимагає застосування наукових підходів – групи методів управління, об'єднаних спільною ідеєю.

Список використаних джерел:

1. Стратегічний вибір щодо прискорення та підтримки зростання в Україні. Меморандум з економічного розвитку [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://web.worldbank.org>.

2. Іванов Ю.Б. Теоретичні основи конкурентної стратегії підприємства : Монографія / За заг. ред. Іванова Ю.Б., Тищенко О.М. – Х. : ВД “ІНЖЕК”, 2006. – 384 с.

3. Беленов О.Н. Конкурентные преимущества и конкурентоспособность промышленных предприятий: подходы, анализ, оценка : Монография / О.Н. Беленов. – Воронеж: ВГУ, 2004. – 80 с.

4. Кудлай В.Г. Розвиток конкуренції на ринку молочної продукції України / В.Г. Кудлай // Економіка АПК. – 2006. – № 6. – С. 110-115.

5. Швець О.О. Розвиток молокопереробних підприємств в Україні / О.О. Швець // Економіка АПК. – 2006. – № 2. – С. 53-58.

Рецензент: д.е.н., професор Нестерчук Ю.О.

УДК 657: 338.43

УПРАВЛІНСЬКИЙ ОБЛІК ЯК ОСНОВА ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВ АПК

Бондарчук Н. В., д.держ. упр.

Дніпропетровський державний аграрний університет

Розглянуто сутність та призначення управлінського обліку як основи обліково-аналітичного забезпечення розвитку підприємств АПК; обґрунтовані методичні підходи до впровадження управлінського обліку в обліково-аналітичний процес підприємств АПК.

The essence and appointment of the administrative account as bases of registration-analytical maintenance of development of the enterprises of agrarian and industrial complex are considered; methodical approaches on introduction of the administrative account in registration-analytical process of the enterprises of agrarian and industrial complex are proved.

Постановка проблеми. Управлінський облік на більшості підприємств не ведеться або розвинений дуже слабо. Більшість його елементів входять до складу бухгалтерського, оперативного й статистичного обліку, економічного аналізу. За оцінками фахівців в розвинених країнах підприємства та установи 90% робочого часу й ресурсів у сфері бухгалтерського обліку витрачають на постановку й ведення управлінського обліку, у той час як на традиційний фінансовий облік іде тільки частина, що залишилася. На вітчизняних підприємствах це співвідношення виглядає з точністю до навпаки. Такий стан можна пояснити відсутністю єдиної методологічної основи, методичних рекомендацій з організації управлінського обліку в окремих галузях ві-